

Llibre d'Actes

Book of Abstracts

X Congrés Català de Comptabilitat i Direcció

La Comptabilitat i la Direcció
en temps de canvis

Barcelona, 1 i 2 de juny de 2023

ESADE Barcelona School - Campus Pedralbes

ACCID

Associació
Catalana de
Comptabilitat i
Direcció

APC

Agrupació de
Professorat de
Comptabilitat i
Control

esade
RAMON LLULL UNIVERSITY

Llibre d'actes

X Congrés ACCID i APC
La Comptabilitat i la Direcció
en temps de canvis

ACCID

ESADE Barcelona School - Campus Pedralbes

Barcelona, 1 i 2 de juny de 2023

Llibre Actes. X Congrés ACCID i APC. La Comptabilitat i la Direcció en temps de canvis.

1a Edició © 2023 OmniaScience (Omnia Publisher SL), Terrassa, Barcelona

www.omniascience.com

DOI: <https://doi.org/10.3926/accid23>

ISBN: 978-84-126475-4-9

Disseny de coberta: OmniaScience

Nota: Les afirmacions o opinions expressades en aquesta publicació són les pròpies dels autors i no necessàriament reflecteixen les opinions o els punts de vista de l'ACCID.

Presentació

L'ACCID (Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció) ha organitzat el Desè Congrés Català de Comptabilitat i Direcció, que va tenir lloc els dies 1 i 2 de juny de 2023 a la ESADE Business School de Barcelona, sota el lema “La Comptabilitat i la Direcció en temps de canvis”.

El propi Congrés com les Jornades ACCID, són des de fa anys l'esdeveniment anual de referència del nostre col·lectiu i dels nostres associats, en matèria de Comptabilitat i Direcció, en el que tenim l'oportunitat de reunir a professionals independents, acadèmics, directius i responsables d'aquestes matèries en els àmbits privats, públics i organitzacions no lucratives, per divulgar, debatre, i compartir les darreres regulacions, tendències, innovacions, problemes pràctics i solucions adoptades en els àmbits de la Comptabilitat i la Direcció, amb l'objectiu de ser un punt de trobada per millorar la transparència i la qualitat de la informació financera i no financera.

En uns temps d'extrema complexitat i d'incerteses, amb profund impacte social i econòmic, és una oportunitat per a que els professionals de la comptabilitat i la direcció puguin contribuir a una Informació de més qualitat, una millor Governança efectiva, a la creació de Valor, a una funció de Control integrada, que contribueixin a assolir unes organitzacions i una societat millor.

Atesa la seva actualitat, esperem que els temes escollits hagin merescut l'interès dels associats, professionals i acadèmics, i contribueixin a l'actualització i millora del coneixement, molt necessaris en temps tan complexos com els actuals.

Com en d'altres edicions, gràcies al conveni de col·laboració entre OmniaScience i l'ACCID, referent al X Congrés Català de Comptabilitat i Direcció, s'editarà un número especial de la revista Intangible Capital en el que aquelles comunicacions acceptades pel propi procés de revisió de la revista seran publicades.

Un últim agraïment a la ESADE Business School per acollir l'ACCID i posar a disposició els seus recursos tècnics i personals, així com les seves instal·lacions per tal de garantir el bon desenvolupament del Congrés, en format híbrid, virtual i presencial.

Montserrat Casanovas
Presidenta de l'ACCID

Comitè Organitzador

Eva Aldeguer	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
Jordi Altayó	Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya
Llorenç Bagur	UPF-Barcelona School of Management
Eduard Barcons	Caixa d'Enginyers
Helena Benito	Universitat de Girona
Josep Bisbe	ESADE Business School
David Canada	Generalitat de Catalunya
Antonio Cañete	PIMEC
Xavier Cardona	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
Dolors Celma	Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme
Albert Fernández	IESE Business School
José Luis Galipienso	Auren Consultors
Martí Garcia	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Joan Maria Gimeno	PIMEC
Antoni Gómez	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
Francesc Gómez	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID i UAB
Teresa Gómez	Wolters Kluwer
José A. González	Deloitte
Estefano Llonch	Mazars Auditors
Agustí Mañosa	GFS Auditores Asociados
Jordi Martí	Associació de Comptables del Principat d'Andorra
Mercè Martí	Grup20
Lourdes Melero	Associació Professional de Tècnics Tributaris de Catalunya i Balears
Miquel Miró	Miguel Torres
Maurici Olivé	Col·legi d'Economistes de Catalunya

Ester Oliveras	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID i UPF
Xavier Osés	Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID i UB
Xavier Palos	Fundació Roca i Galès
Xavier Panès	CECOT
Josep Patau	Fundació Tecnocampus Mataró-Maresme
Lluís Prims	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya i RECC
Elena Puerto	EAE Business School
Carlos Puig de Travé	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Petra Saiz	Col·legi de Secretaris, Interventors, i Tresorers de l'Admin. local de Catalunya
Albert Salvador	World Compliance Association
Ramon Soldevila	Universitat Abat Oliba CEU
Gemma Soligó	Grant Thornton
Filo Tió	Asociación Profesional de Expertos Contables y Tributarios de España
Glòria Torres	Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Joan Torres	Associació Professional de Tècnics Tributaris de Catalunya i Balears
Lorena Torró	Confederació de Cooperatives de Catalunya
Marga Triperó	Wolters Kluwer
Irene Trullàs	OmniaScience
Joan Valls	Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell

Comitè Científic

Josep M. Argilés	Universitat de Barcelona
Núria Arimany	Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya i APC
Llorenç Bagur	UPF-Barcelona School of Management
Ramon Bastida	UPF-Barcelona School of Management
Andrei Boar	UPF-Barcelona School of Management
Pere Brachfield	EAE Business School
Marian Buil	ECSE, TecnoCampus i UPF
Fernando Campa	Universitat Rovira i Virgili
Montserrat Casanovas	Col·legi d'Economistes de Catalunya
Patricia Crespo	Fundació Tecnocampus Mataró-Maresme
Natalia Cugueró	IESE Business School
Albert Fernández	IESE Business School
Francesc Gómez	Facultat d'Economia i Empresa UAB – Campus Sabadell i APC
Pere Gómez	Escola Universitària de Negocis de Caixa de Terrassa EUNCET
Marta Mas	Universitat Internacional de Catalunya
Iolanda Montegut	Universitat de Lleida
Soledad Moya	ESADE Business School
Ester Oliveras	Universitat Pompeu Fabra
Xavier Osés	Universitat de Barcelona i APC
Josep Patau	Fundació Tecnocampus Mataró-Maresme
Dolors Plana	Universitat Oberta de Catalunya
Diego Prior	Universitat Autònoma de Barcelona
Joaquim Rabaseda	Universitat de Girona
Enric Rello	Universitat Abat Oliba CEU
Mercè Roca	ESCI
Gonzalo Rodríguez	IQS School of Management i APC
Josep M ^a Rosanas	IESE Business School
Anna Sabata	Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

Xavier Sabi	Universitat de Lleida
Manel Salas	Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
M ^a Victòria Sánchez	Universitat Rovira i Virgili
Pep Simó	Universitat Politècnica de Catalunya
Ramon Soldevila	Universitat Abat Oliba CEU
Anna Tena	Universitat de Lleida
Anna Vendrell	Universitat de Lleida
Josep Viñas	Universitat de Girona
Volker Zeng	International Controller Verein

Comitè Executiu

Montserrat Casanovas	Presidenta d'ACCID
Francesc Gómez	President de l'Agrupació de Professorat de Comptabilitat i Control de l'ACCID
Soledad Moya	Directora acadèmica BBA departament d'economia, finances i comptabilitat d'ESADE
Ana Quesada	Coordinadora d'ACCID

Índex

Sessions	13
Dijous, 1 de Juny de 2023	13
Conferència inaugural	14
Novedades en el marco de la información corporativa	14
Workshop de docència i recerca I	15
Workshop 1: Anàlisi d'Empreses	15
Nuevos métodos estadísticos composicionales para el análisis de ratios contables	16
Detecció d'enganys comptables amb variables qualitatives i quantitatives	18
Solvència financera a curt termini. Seguiment i gestió	21
Workshop 2: Management	23
La necesidad de implantar el Credit Management en el sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería	24
Conseqüències financeres i no financeres de la servitutzació	27
Pareto com a precursor d'algunes teories de Management	30
Workshop 3: Revisió de Literatura	33
A systematic literature review: ESG criteria implementation in the insurance industry	34
The accounting research in Intangible Capital journal in the period 2012-2022: A bibliometric analysis	36
Green human resource management: A literature review	38
Workshop de docència i recerca II	41
Workshop 1: Sostenibilitat	41

Hi ha vinculació entre les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i la rendibilitat de les empreses familiars?	42
Sostenibilitat i impacte mediambiental del sector turístic: anàlisi aplicat al balanç hídric de les piscines del sector hotelier de la Costa Brava	44
Determinants of public health personnel spending in Spain	46
Workshop 2: Anàlisi d'Empreses	49
Análisis composicionales de los estados financieros del sector cervecero: Italia y España	50
Estudio financiero pre y post Covid-19 del turismo rural en Cataluña y Galicia	52
Què passa amb les abelles?: Salut financera del sector apícola	54
Workshop 3: Comptabilitat Financera	57
Cryptoassets: Definitions and accounting treatment under the current IFRS framework	58
La comptabilització dels ingressos en les societats anònimes esportives. Efecte de la modificació del PGC de 2021 i desenvolupaments posteriors en l'Adaptació sectorial	60
Associació de Comptables de Catalunya. Aproximació històrica (1924-1940)	62
Sessions	65
Divendres, 2 de Juny de 2023	65
Conferència Plenària	66
La Valoració d'Empreses en Temps de Metavers	66
Conferències simultànies	66
Sessions de treball simultànies I	69
Sessions de treball simultànies II	72
Autors i ponents	75

SESSIONS

DIJOURS, 1 DE JUNY DE 2023

CONFERÈNCIA INAUGURAL

Novedades en el marco de la información corporativa

Moderadora: **Àngels Fitó** (UOC/CEC/UdG)

Ponent: **Santiago Durán** (President de l'ICAC)

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA I

WORKSHOP 1:

ANÀLISI D'EMPRESES

Presentador i moderador: Francisco Uroz (UAB)

Nuevos métodos estadísticos composicionales para el análisis de ratios contables

Germà Coenders

Salvador Linares

Maria Àngels Farreras

Universitat de Girona

Andrey Sgorla

Università degli Studi di Siena

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objeto: El uso de ratios contables clásicas en empresas individuales constituye una poderosa herramienta para el diagnóstico de su salud financiera. Sin embargo, los análisis estadísticos de las ratios contables de una muestra de empresas conducen a una serie de problemas que pueden invalidar los resultados obtenidos.

Diseño/metodología: El presente trabajo justifica el uso de una nueva metodología basada en datos composicionales para analizar los estados financieros de un sector, mejorando los análisis con las ratios convencionales, ya que, la nueva metodología permite aplicar técnicas estadísticas sin los problemas de la asimetría y los valores atípicos, y sin que los resultados varíen en función de la elección arbitraria de cuál de las cifras contables es el numerador y cuál es el denominador.

Aportaciones y resultados: Se presenta un análisis de ratios en el sector de elaboración de cervezas que muestra que se obtienen conclusiones diferentes con ratios contables clásicas y ratios contables composicionales.

Valor añadido: Este artículo pretende abrir un diálogo en los ámbitos estadístico y contable respecto a la necesidad de encontrar las mejores metodologías para el diagnóstico de la salud económica y financiera sectorial, dado que resultados más fidedignos respaldan mejor la toma de decisiones de gestión.

Palabras clave: Datos composicionales (CoDa); análisis de estados financieros; ratios contables; ratios financieras.

Códigos JEL: C19, C46, G39, L66, M41.

Detecció d'enganys comptables amb variables qualitatives i quantitatives

Pilar Lloret

Universitat de Vic-UCC / Universitat Oberta de Barcelona

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Oriol Amat

UPF-Barcelona School of Management

Abstract

Objecte: En aquest treball expliquem els resultats d'un treball empíric preliminar que ha contribuït a identificar quins són els senyals més potents, tant des del punt de vista de les variables qualitatives com quantitatives.

Disseny/metodologia: La metodologia utilitzada ha estat, en primer lloc, exploratòria i ha permès el disseny d'un model integral compost per 105 senyals d'alerta per a la detecció d'enganys comptables mitjançant la revisió de l'estat de la qüestió sobre senyals d'alerta per detectar empreses que poden realitzar enganys comptables o bé que ja ho han fet. Posteriorment, un cop identificats els senyals d'alerta proposats a partir de la revisió bibliogràfica, l'estudi empíric realitzat s'ha centrat en dues mostres d'empreses: un primer grup compost per deu empreses que han comès frau comptable i un segon grup format també per deu empreses en les quals hi ha evidències que no han comès frau comptable. Per a cada mostra s'analitzaran un conjunt de seixanta-dos senyals, dels quals 49 són variables qualitatives

i les restants 13 quantitatives. Per comprovar l'existència d'una relació entre les variables que permeti identificar quins dels senyals d'alerta són més útils per predir el frau s'aplicaran un conjunt de tècniques estadístiques com són: la regressió logística, la diferència de mitjanes i la prova T.

Aportacions/resultats: En un treball anterior (Lloret *et al.*, 2023) hem proposat un model integral per a la detecció d'enganys comptables amb 105 senyals d'alerta basats en variables qualitatives i quantitatives. Aquests senyals tenen l'objectiu d'ajudar a preveure amb antelació que una empresa és una ferma candidata a cometre engany comptable o que ja l'ha comès. El model inclou senyals d'alerta referits a temes com les característiques de l'empresa, els moments especials en els que es poden cometre mes frauds, perfils i actuació de les persones, govern corporatiu, sistemes de control, sistemes d'incentius, objectius, pràctiques financeres i comptables, resultats i dades comptables, entre d'altres. El treball ha permès comprovar que la utilització de senyals qualitatiu conjuntament amb els quantitativus té un important potencial predictor d'enganys comptables. Els senyals quantitativus més útils han estat l'evolució de l'amortització de l'immobilitzat, la ràtio de liquiditat, la ràtio de rendibilitat del patrimoni net i el flux de caixa de les operacions.

Limitacions: El treball realitzat té diverses limitacions i, entre elles, podem destacar que la mostra utilitzada (deu empreses amb engany comptable i deu empreses sense engany comptable) és molt reduïda. Una altra limitació és que no s'han aprofundit en les implicacions a nivell del compliment i assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Implicacions pràctiques: Aquest treball, també pot contribuir a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en quan a la importància del paper de les empreses en relació a la

qualitat i transparència inclosa en la seva informació econòmica financera i no financera (Correa, 2019).

Implicacions socials: Es tracta d'una proposta que pot ser d'utilitat per a auditors, analistes i organismes supervisors i qualsevol persona interessada en la informació econòmica financera i no financera proporcionada per les empreses.

Valor afegit: El treball té com objectiu conèixer quins són els senyals que tenen més poder predictiu per a la identificació de les empreses que cometen engany comptable. A la revisió de la literatura hem pogut comprovar que la recerca feta fins avui ja permet disposar d'un coneixement ampli sobre com, perquè i conseqüències de la manipulació comptable si bé encara hem d'aprofundir en la identificació de senyals d'alerta que avisin abans de que sigui massa tard.

Paraules clau: Engany comptable, Fraud comptable, Variables qualitatives, Variables quantitatives, Senyals d'alerta, Comptabilitat, Auditoria.

Codis JEL: M41, M42.

Solvència financera a curt termini. Seguiment i gestió

Elena Rondós

Joaquim Rabaseda

Universitat de Girona

Abstract

Objecte: Presentació teòrica d'un model per determinar la solvència de l'empresa, establir el seu valor òptim i introduir mesures correctores quan el valor real es situï per sota de l'òptim.

Disseny/metodologia: A partir de la comparació dels valors real i òptim de les ràtios de solvència a curt termini, es busca trobar quines haurien de ser les mesures a introduir per tal que es corresponguin els dos valors de les ràtios estudiades.

Aportacions/resultats: S'ha obtingut la formulació que permet valorar les ràtios financeres respecte al seu òptim i, així mateix, s'ha determinat les accions que es poden emprendre per resoldre les situacions d'insuficiència financera.

Limitacions: El resultat obtingut s'hauria de poder aplicar a tot tipus d'empresa, independentment de la seva grandària i del sector en que operi. Les limitacions, en tot cas, vindran donades per la capacitat de l'empresa per elaborar la informació necessària. No obstant, això no hauria de ser problema per la majoria de les empreses, només per aquelles que la seva organització administrativa comptable sigui molt primària.

Implicacions pràctiques: Entenem que el model que es presenta es pot aplicar a tota empresa que vulgui conèixer la seva situació

financera i, en cas de ser necessari, millorar-la. També pot ser útil per a qui pugui estar interessat a intervenir-hi financerament.

Valor afegit: El model ofereix una nova metodologia que permet afegir un nou element per fer una gestió financera de l'empresa més racional.

Paraules clau: Solvència, ràtios financeres, estats financers.

Codis JEL: B26, B41, M41.

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA I

WORKGHOP 2:

MANAGEMENT

Presentadora i moderadora: Dolors Plana (UOC)

La necesidad de implantar el *Credit Management* en el sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería

Pere Brachfield

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objeto: La finalidad básica de este artículo consiste en determinar la necesidad de la implantación en las empresas del sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería en Cataluña, un departamento o un responsable de *credit management*. El *credit management* como disciplina que se ocupa de averiguar la solvencia de los clientes, concederles líneas de crédito comercial con límites de riesgo adecuados, establecer las condiciones de pago, acelerar el cobro de las facturas vencidas haciendo que se respeten las condiciones de pago contractuales y se encarga de recuperar la mayoría de los impagos.

Diseño/metodología: Estudio del *credit management* mediante el análisis financiero de una muestra representativa del sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería en Cataluña en el período 2019-2021, período pre y post pandemia, sujeto a una potencial mejora continua con la financiación derivada del *credit management*.

Hemos hecho un análisis financiero utilizando la base de datos: Sistema de Análisis de Balances Ibéricos SABI y mediante una muestra representativa del sector de fabricación de cacao, chocolate y

productos de confitería en el período 2019–2021 para obtener la ratio media del período de cobro del sector.

Hemos comparado la ratio media del período de cobro obtenida gracias a nuestro análisis con las ratios sectoriales publicadas en el Libro de ACCID de ratios sectoriales 2021, con las ratios del Informe Sectorial de Fabricación de Cacao, Chocolate y Productos de Confitería de INFORMA D&B 2022 y las ratios del Libro de Normas y Ratios Financieros publicado por D&B España (Dun & Bradstreet, 2022).

Hemos comparado el período medio de cobro obtenido con los datos que figuran en un informe profesional de INSIGHT VIEW IBERINFORM realizado en abril de 2023 sobre el sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería en Cataluña.

Y hemos detectado que los plazos de cobro del sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería en Cataluña están por encima de los plazos legales de pago establecidos por la Ley 3/2004 de 29 de noviembre y por las otras normas que regulan los aplazamientos de pago en el Estado español.

Aportaciones/resultados: En 2021 el período medio de cobro de las quince primeras empresas catalanas del sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería y cuyos ingresos agregados representan el 91% de toda la industria es de 72,14 días.

Limitaciones: Hemos trabajado con una muestra relativamente pequeña de empresas que podría haber sido más grande, pero nos hemos encontrado que solamente para las quince primeras empresas de la muestra representativa del sector extraída de la base de datos SABI se facilitaba la información sobre el epígrafe de: “Clientes por ventas y prestaciones de servicios” que es un dato imprescindible para calcular el período medio de cobro de una empresa. Asimismo, hemos tomado un período de tiempo que comprende pocos años.

Implicaciones prácticas: Hemos observado que las empresas de este sector y en particular las pequeñas empresas deben aprender a gestionar mejor y a reducir sus plazos de cobro ya que éstos son demasiado largos y las empresas proveedoras están financiando el ciclo de explotación de los grandes clientes.

Implicaciones sociales: Es un sector que tiene futuro en los próximos años, en parte gracias a la innovación, pero que debe gestionar mejor su período medio de maduración económico disminuyendo su período medio de cobro, lo que les permitirá reducir su ciclo de caja y sus necesidades operativas de fondos y dedicar los recursos financieros liberados a innovar y no a financiar a los clientes.

Valor añadido: Las empresas del sector pueden mejorar sus tesorerías y reducir sus endeudamientos con las entidades financieras al reducir sus períodos medios de cobro gracias a la implementación de técnicas de *credit management*.

Palabras clave: Sector de fabricación de cacao, chocolate y productos de confitería, pandemia, *credit management*, crédito comercial, cobro de clientes, plazos de pago, pagos atrasados, demora en los pagos, período medio de cobro, pago a proveedores.

Códigos JEL: M40, M41, M42.

Conseqüències financeres i no financeres de la servitització

Xavier Capelles

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objectiu: La servitització és observada pel sector industrial com un instrument per assolir un avantatge competitiu mitjançant la progressiva migració d'un model industrial transaccional fonamentat en la cessió de la propietat a un model orientat a la cessió de l'ús i en la consecució d'un resultat, en altres paraules en un model basat estructuralment en la funcionalitat del producte.

Considerant l'anterior itinerari s'evidencia que estem davant un plantejament extraordinàriament ambiciós i en aquest sentit, abordar estudis relatius a aquesta migració i transició resultarà una tasca polièdrica, complexa i extensa en funció de i segons la varietat d'enfocs, aproximacions, perspectives i matisos des dels quals es pot abordar intel·lectualment aquesta temàtica.

En aquest sentit focalitzar-se en els aspectes troncal i més rellevants del fenomen de la servitització i seccionar-lo en els seus aspectes financers i no financers, ajudarà a una millor aproximació conceptual i enteniment d'aquest fenomen i per tant, a una millor comprensió del mateix, fet que ajudarà a prendre consciència del que és, implica i suposa una transició industrial servititzadora.

En el present treball és pretén arribar doncs a un resultat de síntesi i de clusterització de les principals idees o conclusions entorn a aquest complex fenomen industrial desgranades per la literatura acadèmica,

essent la pregunta que es pretén donar resposta la següent: quins són els principals efectes financers i no financers que genera la servitització industrial?.

Metodologia: L'anterior pregunta es pretén contestar amb una metodologia explorativa i descriptiva fonamentada en els estudis acadèmics relatius als aspectes financers i no financers de la servitització, donant prioritat a estudis realitzats entre els anys 2008 – 2021, considerant que el 77,62 % dels treballs de recerca sobre servitització es van publicar en aquests anys, essent el pic de les contribucions l'any 2020, tot i que aquests fessin alhora referències a estudis més antics. Posteriorment a aquest primer estadi de recerca i de síntesi i a fi de poder entendre i copsar millor les conclusions a les que s'ha arribat en aquesta fase, es procura il·lustrar amb un cas d'estudi concret, elaborat també per la mateixa acadèmia i per igualment de naturalesa exploratòria, els aspectes financers i no financers prèviament analitzats, clusteritzats i sintetitzats.

Pel que fa a la metodologia, s'ha partit d'una recerca a la base de dades Scopus essent les paraules de cerca: servititzation, industrial servititzation, product-service System, circular econmy, servititzation paradox i deservititzation.

Aportacions/resultats: Les aportacions del present treball venen concretades per una aproximació transversal de tot el fenomen de la servitització, començant per la seva pròpia definició, etiquetació i catalogació realitzant un aprofundiment en dos dels seus principals aspectes: l'impacte en el compte de resultats de les empreses industrials i les implicacions que en el camp de la sostenibilitat té aquest nou model de negoci.

Limitacions: Les limitacions venen donades paradoxalment pel propi propòsit del present estudi al ser un treball exploratori i descriptiu. Donada la complexitat i l'amplitud conceptual que suposa la servitització industrial s'ha realitzat una aproximació holística a

aquest fenomen, sense entrar en detall ni aprofundir en els temes concrets i complexos d'aquest model de negoci que necessiten una aproximació més treballada i intensiva. Els aspectes financers i no financers realitzats en el present treball no constitueixen en sí mateixos un estudi exhaustiu dels mateixos tampoc, i en aquest sentit s'infereix que són necessaris més estudis de detall basats en estudis qualitius i quantitius d'aquest model de negoci.

Implicacions pràctiques: Aproximant-nos al fenomen de la servitització centrant-se en tot allò que el defineix centralment ajuda sens dubte a una millor comprensió d'aquest fenomen empresarial, a copsar la complexitat del mateix i en conseqüència obre i incentiva nous camins d'investigació en relació als diversos temes que l'estructuren, que fruit de la paradoxa de la servitització, precisen d'un aprofundit estudi de detall que ajudi a aclarir punts encara no massa precisos com és el camp de la rendibilitat econòmica i les aportacions positives en relació a la sostenibilitat.

Implicacions socials: Promoure l'interès en relació a aquest nou model de negoci en consideració al vector de sostenibilitat que aporta al món industrial.

Valor afegit: Permet fer una primera aproximació holística al fenomen de la servitització aclaridora per tot aquella persona que l'estudiï per primera vegada, centrant-se amb dues de les virtualitats del fenomen, sense amagar la complexitat del mateix i les paradoxes que surten en la seva implementació.

Paraules clau: Servitització, *Product-Service System*, Paradoxa de la servitització, economia circular, Pagament-per-us, consum responsable.

Codis JEL: D23.

Pareto com a precursor d'algunes teories de Management

Josep Maria Rosanas

IESE Business School

Abstract

Pareto's contribution to both economics and sociology is important without doubt. But in management his theory has seldom been used, even though he was interested in economics and sociology precisely because of his engineering practice.

The basis of his work was to understand the non-logical actions. Essentially, the non-rational factors (or non-logical, he might say, sentiments or "residues", in his language) in decision-making, and the fact that any action or expression in words of a goal always falls short of what is meant make the authoritarian and non-participative management styles a little short-sighted. Pareto anticipated to some extent some of the management concepts and theories of the 20th century, and we have been all wrong not to make better use of it. In this paper I will try to expose some theories that were anticipated, showing the coincidences despite the (often) difference in language.

The paper starts reviewing some Pareto concepts and constructions, which will be useful in the rest of the paper. Then, I proceed to discuss the concept of bounded rationality, developed by Herbert Simon during the 40s and 50s, and compare it with Pareto's ideas.

Next, I will compare the difference between the "espoused theory" and the "theory-in-use", as developed by Chris Argyris.

Finally, I will discuss the concepts of the characteristics of a leader, of Philip Selznick who explicitly cites Pareto in his analysis, and the concept of organizational culture as developed by the same author to compare it with what Pareto said. I will end with some methodological comments and implications for current management practice.

Purpose: To show how Pareto's ideas have been used in management by three different authors (two of them implicitly and one partly explicitly) and compare what they have done to the work of Pareto.

Design/methodology/approach: A comparison of the ideas of Pareto with those of the other authors.

Findings: Indeed, some modern (20th Century) management ideas have a precedent in Pareto.

Practical implications: Studying Pareto may be a source of new research in management and a way to improve management practice.

Social implications: The study of Pareto work and its application could very likely improve management practice, mainly in government.

Originality/value: To the extent of my knowledge, nobody has done a thing like that before.

Keywords: Pareto, elites, bounded rationality, theory-in-use, espoused theory, organizational culture, rationality, non-logical actions.

JEL codes: B13, M10.

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA I

WORKSHOP 3:

REVISIÓ DE LITERATURA

Presentadora i moderadora: Soledad Moya (ESADE)

A systematic literature review: ESG criteria implementation in the insurance industry

Albert Martí

Frederic Marimon

Universitat Internacional de Catalunya

Ramon Bastida

UPF-Barcelona School of Management

Abstract

Purpose: Sustainability and ESG criteria are gaining more and more relevance, and the insurance industry is playing a relevant role in the sustainability transition. Therefore, this study aims to review existing academic literature on ESG criteria in the insurance industry.

Specifically, it addresses the determinants in three objective: first, analysing the sustainability focus considering the three dimensions of the ESG framework: environment, social and governance; the second one, focusing on the relevant topics in the insurance industry involving the ESG criteria. And finally, identifying the main gaps and point out new research lines.

Design/methodology/approach: The research was conducted through a systematic literature review considering published articles of Web of Science and Scopus.

Originality/value: Although the insurance sector has a very relevant weight into the economy and the society, and it plays a key role in promoting the transition to a low-carbon economy, we notice that there are not many scientific articles on this subject.

Findings: Findings contribute to the body of literature on sustainable finance providing a new and complete overview about how ESG criteria implementation are approached in the insurance industry, mapping research streams, analysing the ESG approach into the insurance traditional dimensions and identifying the current focus and gaps in this domain.

Practical implications: This article wants to provide a broader and a more structured knowledge about ESG criteria implementation and help managers and insurance companies to move forward with sustainability strategies and to identify the ESG dimensions less investigated that need more research support.

Social implications: Business sustainability aims to combine market logic with social welfare logic, but we have found little activity on how insurance companies develop the social dimension within the ESG perspective as a way to influence the community by promoting equal practices, access to education, etc.

Keywords: Sustainability, ESG, insurance, environmental, green, climate, social, governance, performance, strategy, ethic, diversity.

JEL Codes: D63, G22, G52, Q54, Q56.

The accounting research in Intangible Capital journal in the period 2012-2022: A bibliometric analysis

Patricia Quesado

Susana Rua

IPCA - Polytechnic Institute of Cávado and Ave, Portugal

Abstract

Purpose: This study aims to analyze the research in accounting published in Intangible Capital journal in the last twelve years (2012-2022). The main goal is to identify past trends and future research opportunities.

Design/methodology: Based on bibliometric techniques, the study was carried out through the collection of papers published in Intangible Capital journal, in the period of 2012-2022. The data was collected in March 2023 on the website of the journal. A qualitative and quantitative methodology was applied.

Findings: The area of financial accounting is the most studied, with studies on the private sector prevailing, applying predominantly a quantitative research approach and applying document and content analysis as the preferred data collection method. We highlight the works in co-authorship with 2 and 3 authors; the authors being mostly female and coming especially from Spanish universities, which is why Spain is the most studied country in the sample papers. Therefore, the areas of public accounting and teaching and research in accounting are areas that are not yet properly represented in this journal.

Originality/value: The relevance of this research is to outline a general profile of scientific research on accounting, providing historical and statistical data for the strengthening of the studies in this field of knowledge. This study is, to our knowledge, the first bibliometric study done about research in accounting published in Intangible Capital.

Keywords: Accounting, Intangible Capital, bibliometric analysis.

JEL Codes: M41.

Green human resource management: A literature review

Paula Loureiro

Lurdes Silva

Vânia Costa

IPCA - Polytechnic Institute of Cávado and Ave, Portugal

Abstract

Purpose: The main objective of this study is to carry out a bibliometric analysis on the topic of Green Human Resource Management.

Design/methodology: This study applies a literature review and content analysis as research methodology. The research data used and the bibliometric analyses in this study were downloaded from the Scopus database in the last 15 years, between 2008 and March 2023. The final list of papers was composed of 451 articles. The study used the similarity visualization, VOSviewer software, a tool widely used in the bibliometric literature.

Findings: Green Human Resource Management is a much studied topic in the scientific field. Since 2018 there has been an exponential increase in the number of articles published on this topic. China, Pakistan, Malaysia, and India are the countries with more research on this topic. This theme is also of interest to companies that are giving more and more importance to environmental issues, worrying about the team of workers and a greener management, with more concern for green innovation, sustainability, and green performance.

Practical implications: The topicality of the subject, both scientifically and professionally, reveals that there is still much to be developed, and that it is also necessary to alert individual and collective consciences to the importance of the contribution of a green management of human resources for a considerable improvement in green organisational practices.

Originality/value: The analysis of a large number of data allows for more robust bibliometric results on publications within the Green Human Resource Management.

Keywords: Green Human Resource Management; Sustainability; Environmental Management.

JEL codes: M Business Administration and Business Economics.

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA II

WORKSHOP 1:

SOSTENIBILITAT

Presentadora i moderadora: Pilar Morera (UdG)

Hi ha vinculació entre les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i la rendibilitat de les empreses familiars?

José Gallizo

Jordi Moreno

Laura Sánchez

Universitat de Lleida

Abstract

En aquest article abordem el debat acadèmic sobre si és més rendible ser una empresa respectuosa amb el medi ambient en l'emissió de gasos efecte hivernacle (GEH) o, per contra, és més rendible fer cas omís de les recomanacions que limiten aquesta emissió. El debat acadèmic té un interès addicional quan es refereix a l'àmbit de les empreses familiars que integren la perspectiva de Riquesa Socioemocional (SEW) mitjançant la qual s'ha demostrat un millor exercici ambiental a les empreses familiars que a les seves contraparts no familiars. Les dades utilitzades s'han obtingut del Registre d'Empreses Petjada de Carboni elaborat pel Ministeri Espanyol per a la Transició Ecològica. Aquesta informació s'ha completat amb dades financeres de les empreses extretes de la Base SABI per elaborar un model de regressió en què es relacionen les emissions de GEI alliberades a l'atmosfera amb el tipus de propietat de l'empresa i altres variables que caracteritzen les empreses de la mostra. Els nostres resultats associen de manera negativa l'emissió de GEH amb el nivell de ROA, això suposa que la reducció d'emissions en una empresa contribueix a millorar la ROA.

Els resultats també mostren que la propietat familiar de l'organització exerceix una influència negativa i significativa sobre el total d'emissions, del que concloem que hi ha beneficis econòmics derivats de la inversió ambiental a les empreses familiars. La recomanació per als qui prenen decisions és que les regulacions poden impulsar les empreses cap a una estratègia efectiva de mitigació de carboni i fomentar el reconeixement dels mercats financers cap a empreses amb economia baixa en carboni.

Sostenibilitat i impacte mediambiental del sector turístic: anàlisi aplicat al balanç hídric de les piscines del sector hotelier de la Costa Brava

Juan José Gómez

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objecte: Obtenir les dades del parc de les piscines instal·lades en els hotels de la Costa Brava, calcular el balanç hídric i calcular les pèrdues d'aigua degudes a l'evaporació i les aportacions d'aigua de les precipitacions de pluja.

Disseny/metodologia: Anàlisi exploratori de les dades de la Seu Electrònica del Cadastre (Ministerio de Hacienda y Función Pública), de l'Idescat (Generalitat de Catalunya), a més s'han tingut en compte les dades mitjanes meteorològiques per la Costa Brava obtingudes d'AEMET (Agencia Estatal de Meteorología – Ministerio para la Transformación Ecológica y el Reto Demográfico) per l'Aeroport de Girona situat a la població de Vilobí d'Onyar. Amb aquestes dades s'ha analitzat les dades de balanç hídric del parc de piscines instal·lades en els establiments hotelers de la Costa Brava.

Aportacions/resultats: Les piscines són actius importants per a la indústria turística de la Costa Brava, que a la vegada és la segona marca turística en ordre d'importància de Catalunya, i és una zona amb alt d'estrès hídric, i les poblacions i zones amb més densitat hotelera encara tenen un nivell d'estrès superior, i calen línies

d'investigació per minvar aquest estrès hídric. Aquest balanç amb les possibilitats de millora interessa molt tant a la pròpia indústria hotelera com la resta de parts interessades del sector que tenen clar que el futur de la indústria turística passa per una major sostenibilitat a tots els nivells, social, econòmic i mediambiental, i és necessari línies de recerca i polítiques per reduir l'impacte del sector i maximitzar a llarg termini els resultats i beneficis pel bé comú.

Limitacions: Fer servir fonts de dades indirectes, Cadastre i Generalitat de Catalunya, fa que tot i que els municipis estan fent un esforç els darrers anys per regularitzar les dades, potser a dia d'avui encara existeixen diferències entre el declarat i la realitat.

Implicacions pràctiques i socials: La indústria hotelera ja té una sensibilitat envers la sostenibilitat mediambiental a tots els nivells, des de la propietat i gestores dels establiments, fins els clients que s'hi allotgen, la Costa Brava és una zona amb clima mediterrani amb un alt estrès hídric durant la temporada alta turística, per això qualsevol iniciativa que sorgeixi per tractar de conèixer i de fer la indústria i un dels seus actius d'atracció més importants, com són les piscines, més sostenibles mediambientalment fa que sigui un punt d'alt interès social.

Valor afegit: L'enfocament pràctic de determinació del balanç hídric de les piscines dels establiments hotelers ajudarà a millorar la sostenibilitat mediambiental i la seva operativitat de la indústria hotelera de la zona de la Costa Brava.

Paraules clau: Aigua, balanç hídric, sostenibilitat, impacte mediambiental, piscines, Costa Brava, turisme, hotels, indústria hotelera.

Codis JEL: L83, L95, Q01, Q25, Q53, Q56, Z32.

Determinants of public health personnel spending in Spain

Elena Puerto

EAE Business School

Jorge Galiana

La Salle – Universitat Ramon Llull

Paola Mastrantonio

EUNCET Business School

Francisco López

Universidad Camilo José Cela

Alfredo Rocafort

Real Academia Europea de Doctores

Abstract

Public health is funded with government funds gathered from tax revenues, whether national, provincial or municipal. The health system therefore suffers during economic crisis periods, whether due to disinvestment, loss of purchasing power among health care personnel or the decrease in the number of professionals. This worsens the situation, as it is necessary to cover the needs of an increasingly elderly population and with a longer life expectancy at birth. The present study intends to show a model which explains the determination of the “Public Health Personnel Expenditure” in Spain for a determined period. A multiple linear regression model was applied to the period including the years 1980–2021. Macroeconomic and demographic variables were analyzed to explain the dependent

variable. Variation in health personnel expenditure: “We included those variables which presented a high or very high correlation above $r > 0.6$. The variables which explain the behavior of Variation in health personnel expenditure”. It was a determining factor in the present study to consider that the variables with the greatest repercussions on health policy were mainly macroeconomic variables rather than demographic variables, with the only significant demographic variable that had a specific weight lower than macroeconomic variables being “Birth Rate”. In this sense, the contribution made to the scientific literature is to establish an explanatory model so that public policy managers and states in particular can consider it in their public spending policies, bearing in mind that health expenditures in a Beveridge-style health system, as Spain has, are paid with funds drawn from tax revenues.

Keywords: public health expenses; public expenditures; GDP; public health personnel expenditures; Spanish health system; demographic factors.

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA II

WORKSHOP 2:

ANÀLISI D'EMPRESES

Presentador i moderador: Josep Bisbe (ESADE)

Análisis composicionales de los estados financieros del sector cervecero: Italia y España

Andrey Sgorla

Università degli Studi di Siena

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objeto: Presentar un estudio del análisis de los estados financieros, utilizando medias geométricas con metodología de análisis de datos composicionales (CoDa), en el sector cervecero de Italia y de España para el período 2019-2021, para valorar la salud económica y financiera pre y post pandemia, y facilitar la toma de decisiones oportunas a nivel del sector. Los resultados obtenidos no tienen problemas estadísticos por el hecho de usar la metodología CoDa.

Diseño/metodología: La metodología utilizada es exploratoria y cuantitativa. Realizamos el análisis de los estados financieros del sector cervecero en Italia y España, en el período 2019-2021, con la metodología CoDa, basada en datos composicionales, y calculamos las principales ratios del análisis financiero a corto y largo plazo, y del análisis de resultados, utilizando medias geométricas para salvar los problemas estadísticos que se generan al utilizar medias aritméticas.

Aportaciones/resultados: El estudio de los estados financieros, utilizando medias geométricas en las ratios financieras en un sector de actividad aporta unos resultados más fidedignos, por lo que refleja

mejor la situación de los dos países en el período pre y post pandemia, y permite diagnosticar de manera precisa la situación del sector y las decisiones a tomar. Los resultados reflejan una buena solvencia a corto plazo en los dos países en el período objeto de estudio y un endeudamiento elevado en Italia, pero de mejor calidad que en España, aunque el endeudamiento es más moderado en España. Las rentabilidades no son buenas y consecuentemente los márgenes tampoco, a pesar de las políticas de la pandemia.

Valor añadido: El estudio pretende poner en relieve que la utilización de las ratios clásicas del sector cervecero debe utilizar medias geométricas, para dar una imagen fiel a nivel estadístico y contable de la salud del sector. Además, visibiliza la metodología CoDa, para el diagnóstico de la salud económica y financiera sectorial, con resultados más fidedignos para la toma de decisiones.

Palabras clave: Datos composicionales (CoDa); análisis de estados financieros; ratios contables; ratios financieras.

Códigos JEL: C19, C46, G39, L66, M41.

Estudio financiero pre y post Covid-19 del turismo rural en Cataluña y Galicia

Elisabet Saus

Germà Coenders

M.Àngels Farreras

Universitat de Girona

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objeto: Esta investigación analiza la rentabilidad y solvencia del turismo rural catalán y gallego en los años 2019, 2020 y 2021, con el fin de evaluar su supervivencia en este período afectado por la pandemia a nivel mundial. Para ello se clasifica a las empresas en grupos similares financieramente y se estudia su evolución entre 2019 y 2021.

Diseño/metodología: El artículo utiliza datos contables de la base de datos SABI (Sistema de Análisis de Balances Ibéricos). El análisis se realiza con la metodología de Datos Composicionales (CoDa), que ofrece un análisis fiable de los estados financieros a nivel del sector, y cuya construcción es inmune a los problemas estadísticos de las ratios clásicas (asimetría, no normalidad, no linealidad y valores atípicos, entre otros). La clasificación se realiza con las k-medias de cada clúster basado en el método de centro de las log-ratios.

Aportaciones/resultados: El análisis de clústeres revela tres grupos con distintos perfiles financieros. Ninguno tiene margen

positivo ni rentabilidad financiera. Uno de los grupos se encuentra con dificultades financieras, con un alto endeudamiento, baja liquidez y un margen extremadamente negativo. El tamaño de este clúster aumenta en 2020 pero vuelve a la normalidad en 2021. Por lo tanto, el efecto perjudicial de la pandemia en la rentabilidad financiera del sector ha sido transitorio. Este clúster también tiene una mayor cuota de empresas gallegas, tiene los activos no corrientes más altos, las proporciones más bajas de empresas con páginas web y de oferta de actividades lúdicas.

Valor añadido: El artículo presenta uno de los primeros estudios de empresas de turismo rural basado en datos contables. También es el primero que estudia las trayectorias de los clústeres a lo largo del tiempo y captura el efecto de la pandemia.

Palabras clave: Turismo rural, Solvencia, Rentabilidad, Datos Composicionales (CoDa).

Códigos JEL: C49, M41, Q14, Z31, Z33.

Què passa amb les abelles?: Salut financera del sector apícola

Núria Arimany

Anna Sabata

Universitat de Vic-UCC

Abstract

Objecte: L'objectiu d'aquest estudi és analitzar el sector apícola per tal de conscienciar que és un sector important per mantenir la biodiversitat i la preservació d'ecosistemes terrestres. Aquest manteniment està vinculat a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 15.

Disseny/metodologia: L'article es basa en una metodologia exploratòria, fent una revisió de la literatura de l'àmbit i una anàlisi econòmica i financera del sector apícola a l'estat espanyol en el període 2019-2021.

Aportacions/resultats: El canvi climàtic afectarà a molts sectors econòmics i el sector apícola no n'és una excepció doncs, la pèrdua de biodiversitat en el món de l'apicultura afecta a la pol·linització, als conreus i a la pèrdua d'aliments de taula, que aniran minvant. Els resultats de l'estudi de les empreses apícoles mostren que el sector està poc capitalitzat, tot i disposar d'una gestió financera, de despeses i dels actius acceptable. Les administracions públiques han de promoure el sector invertint recursos per capitalitzar aquestes empreses i fer front a les inversions oportunes per la supervivència del sector i que directament afectarà a l'alimentació de la societat.

Limitacions: Les dades s'han obtingut de la base de dades SABI amb la limitació que el sector apícola no és un sector específic doncs està inclòs en el sector de la ramaderia que recull moltes empreses que es dediquen a l'apicultura i altres activitats. També s'ha detectat que faltaven moltes dades de les empreses que ha provocat una mostra poc àmplia i no s'ha pogut fer una anàlisi quinquennal.

Implicacions pràctiques: L'article mostra que aquest sector implica a agents del món agrícola, veterinaris i pot afectar a l'alimentació de les persones.

Implicacions socials: Ajudar a sensibilitzar la importància del sector apícola per mantenir la biodiversitat i que en el futur proper pot afectar a l'alimentació humana.

Valor afegit: Posar en evidència la vinculació d'un tema com la biodiversitat amb la comptabilitat.

Paraules clau: Anàlisi econòmic financer, Biodiversitat, Apicultura.

Codis JEL: M41, Q57.

WORKSHOP DE DOCÈNCIA I RECERCA II

WORKSHOP 3:

COMPTABILITAT FINANCERA

Presentador i moderador: Francesc Gómez
(UAB/APC)

Cryptoassets: Definitions and accounting treatment under the current IFRS framework

Luz Parrondo

UPF-Barcelona School of Management

Abstract

Purpose: This paper provides the first comprehensive definition of crypto-assets for accounting purposes in the types of Payment, E-money, Utility, and Security tokens.

Design/methodology: The model is based on the analysis of the existing empirical literature, the MiCA regulatory framework and the EFRAG discussion paper and the IFRS regulatory needs and framework focused on digital assets.

Findings: The paper provides definitions for accounting purposes addresses some of the concerns raised by the EFRAG Discussion Paper and helps accounting regulators adapt current IFRS standards to blockchain-based tokens' taxonomy and nature.

Practical implications: The paper helps policymakers reconcile MiCA's definitions and classification of crypto-assets with the EFRAG's specific needs for clarification and/or amendment in the IFRS standards and contributes to providing an accounting guide for practitioners in their financial disclosure.

Social implications: Companies are facing great uncertainty regarding the economic and accounting treatment of cryptoassets. The lack of a regulatory framework imposes high risks on the stakeholders as cryptoassets are not properly scrutinized, allowing

financial fraud and negligent actions, such as the recent FTX scandal, to happen.

Originality/value: The paper provides a first step towards the construction of accounting-based definitions for digital assets.

Keywords: MiCA, IFRS, crypto-assets, tokens, accounting, payment token, utility token, security token.

Jel Codes: G18, M41, M48.

La comptabilització dels ingressos en les societats anònimes esportives. Efecte de la modificació del PGC de 2021 i desenvolupaments posteriors en l'Adaptació sectorial

Oriol Amat

UPF-Barcelona School of Management

Rafael Bautista

Servicio Andaluz de Salud

Andrei Boar

UPF-Barcelona School of Management

Horacio Molina

Universidad Loyola Andalucía

Abstract

La comptabilitat de les societats anònimes esportives (SAD, d'ara endavant) té una referència important en l'Ordre *de 27 de juny de 2000 per la qual s'aproven les normes d'adaptació del Pla General de Comptabilitat a les Societats Anònimes Esportives* (l'Adaptació sectorial, d'ara endavant). Des de la seva aprovació, s'ha promulgat un nou Pla General de Comptabilitat en 2007 (PGC 2007, d'ara endavant) i una modificació d'aquest en 2021 (PGC 2021, d'ara endavant).

L'aprovació del PGC 2007 va harmonitzar la normativa comptable espanyola al marc d'informació financera internacional i en la Disposició *Transitòria Cinquena* indica que les adaptacions sectorials continuaran aplicant-se en tot el que no s'oposi a aquest PGC.

Un dels aspectes que han regulat algunes adaptacions sectorials ha estat el tractament específic dels ingressos, perquè aquest respon a tipus de contractes que presenten particularitats en determinats sectors. Doncs bé, l'aprovació de la *Norma Internacional d'Informació Financera 15. Ingressos per contractes amb clients* (IASB, 2014) va suposar un canvi substancial en la normativa comptable que va portar en 2021 a una modificació del PGC de 2007. Aquesta normativa ha estat desenvolupada per Resolució de 10 de febrer de 2021, de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, per la qual es dicten normes de registre, valoració i elaboració dels comptes anuals per al reconeixement d'ingressos pel lliurament de béns i la prestació de serveis (Resolució ICAC 2021, d'ara endavant).

L'objectiu d'aquest treball, que es circumscriu a les normes emeses a Espanya, és analitzar com afecta la modificació del PGC (PGC 2021 i Resolució ICAC 2021) al reconeixement d'ingressos diferits i venda d'intangibles en les SAD. Per a això, s'aborden en primer lloc, com les SAD generen ingressos. A continuació, presentem les dues figures d'ingressos diferits previstos en l'Adaptació sectorial. Finalitzem amb la descripció de les figures incorporades en 2021 en el PGC basades en la NIIF 15, així com les previstes en la Resolució ICAC 2021.

Associació de Comptables de Catalunya. Aproximació històrica (1924-1940)

Fina Alemany

UPF-Barcelona School of Management

Núria Arimany

Universitat de Vic-UCC

Helena Benito

Universitat de Girona

Joan Miró

Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya

Pilar Morera

Universitat de Girona

Carme Viladecans

Universitat de Vic-UCC

Abstract

S'ha fet una àmplia recerca bibliogràfica, en un primer moment. A més de llibres i revistes, s'han consultat els fons històrics de diverses hemeroteques, en especial del diari La Vanguardia i de la Gazeta de Madrid. D'altra banda, com a fonts de primera mà, s'ha fet un buidatge exhaustiu de la revista Organització, disponible a la Biblioteca Nacional de Catalunya i a la seu de l'ACCID.

El treball s'ha estructurat en onze capítols —més les conclusions— que es poden agrupar en dos blocs, un de contextualització i l'altre pròpiament dedicat a l'ACC i a la seva activitat.

El primer bloc s'inicia amb el capítol de Context on es tracta, de manera general, la situació econòmica, política i social de la Catalunya del primer terç del segle XX, i dels principals corrents comptables a l'Europa de l'època. Seguidament, es parla de les figures professionals i de la seva evolució al llarg del temps, les quals constitueixen bona part de la base social de l'ACC. S'acaba aquest primer bloc amb el capítol sobre la formació en matèria mercantil i comptable, els diferents nivells instructius i els centres on s'impartia aquesta formació.

En el segon bloc, s'explica l'origen i la vida de l'ACC a través del temps: l'activitat desplegada, la publicació de la revista Organització, la formació, el Congrés Català de Comptabilitat, i el Congrés Internacional de Comptabilitat.

Tot seguit, s'ofereixen les conclusions de l'estudi.

S'ha afegit un apèndix onomàstic amb notes biogràfiques de membres destacats de l'ACC i de personatges que s'hi van relacionar. De tota la documentació recopilada, s'ha transcrit aquella que permet enriquir el text i que ajuda a entendre la importància de l'Associació; s'inclouen annexos dels estatuts i normes de règim intern, resums de conferències rellevants, recull de premsa. Ens ha semblat encertat incloure un quadre amb les similituds i diferències entre l'ACC i l'ACCID, atès que ambdues entitats han omplert un espai similar. Finalment, es pot trobar la bibliografia consultada.

La principal limitació de l'estudi, com és ben previsible en tota primera capbussada en un tema històric, és la dificultat de trobar documents originals que donin informació detallada de determinats aspectes de l'Associació. Aquesta dificultat és encara més remarcable quan es parla del desenvolupament del Congrés Internacional, de la mateixa manera que succeeix amb gran part dels congressos organitzats per l'Association Internationale de Comptabilité (AIC).

Alguns documents van desaparèixer durant la Guerra Civil espanyola i durant la segona guerra mundial, d'altres són de difícil localització i accés. En algun cas, la informació és contradictòria entre sí.

Cal advertir que no s'ha trobat ni el llibre d'actes ni el registre de socis, la qual cosa hagués aportat informació concreta sobre la tipologia dels socis, això és: la franja d'edat, el sector on treballaven o els estudis, entre d'altres.

En cada un dels capítols s'indica l'autoria. Una revisió final ha estat feta per Josepa Alemany, Helena Benito i Joan Miró. La recopilació documental de premsa ha estat feta per Joan Miró.

SESSIONS

DIVENDRES, 2 DE JUNY DE 2023

CONFERÈNCIA PLENÀRIA

La Valoració d'Empreses en Temps de Metavers

Presentador i moderador: **Oriol Amat** (UPF-BSM/CEC/ACCID)

Ponent:

Jordi Fabregat (Professor Titular del Departament d'Economia, Finances i Comptabilitat d'ESADE Business School. Director de l'Executive Master en Finances)

CONFERÈNCIES SIMULTÀNIES

A) Las nuevas obligaciones en el área de facturación e impacto en las empresas y despachos profesionales

Presentador i moderador: **Lluís Prims** (CCJCC/ACCID)

Ponent:

Elia Urgell (Wolters Kluwer)

B) Fondo de Comercio Interno como Cuadro de Mando para el Consejo de Administración

Presentador i moderador: **Axel Ehberger** (ICV España)

Ponent:

Agustín Moreno (ICV/CEC)

C) Integració dels factors ESG en el finançament i les inversions

Presentadora i moderadora: **Gemma Soligó** (Grant Thornton/ CEC/ ACCID)

Ponent:

David Murano (Caixa d'Enginyers)

SESSIONS DE TREBALL SIMULTÀNIES I

SESSIÓ 1: L'IMPACTE DE LA INFLACIÓ I DELS TIPUS D'INTERÈS EN ELS COMPTES ANUALS DE LES EMPRESES

Presentador i moderador: **Oriol Amat** (UPF-BSM/CEC/ACCID)

Ponents:

Daniel Masferrer (Bové Montero y Asociados)

Jordi Martí Pidelaserra (UB)

SESSIÓ 2: LES CLAUS DE LES NORMES DE DIVULGACIÓ D'INFORMACIÓ SOBRE SOSTENIBILITAT

Presentador i moderador: **Llorenç Bagur** (UPF-BSM)

Ponents:

Ramon Bastida (UPF-BSM/ACCID)

Gemma Sánchez-Danés (EFRAG)

Antonio Capella (EY)

SESSIÓ 3: EVOLUCIÓ DE BUSINESS INTELLIGENCE: DE L'ANÀLISI A LA VISUALITZACIÓ DE DADES COMPTABLES I FINANCERES

Presentador i moderador: **Xavier Subirats** (CEC/ACCID)

Ponent:

Lluís Muñiz (CEC/SisConGes)

SESSIONS DE TREBALL SIMULTÀNIES II

SESSIÓ 1: INCENTIUS FISCALS A APROFITAR DURANT 2023

Presentador i moderador: **Xavier Osés** (UB/APC)

Ponents:

Marcelino Blanco (AndBank España)

José Manuel Lizanda (AEAT)

SESSIÓ 2: COM AFECTA LA REGULACIÓ DE LA SOSTENIBILITAT EN UN ENTORN INTERNACIONAL A LES PIMES. EXPERIÈNCIES PRÀCTIQUES

Presentador i moderador: **Xavier Cardona** (CCJCC/ACCID)

Ponents:

Noelia Acosta (CCJCC/Bakertilly)

Xavier Carbonell (ESCI-UPF)

SESSIÓ 3: IMPACTE DE LA SOSTENIBILITAT EN LA CREACIÓ DE VALOR DE LES PIMES

Presentadora i moderadora: **Montserrat Casanovas** (CEC/ACCID)

Coordinadora: **Laura Sallent** (CEC/ACCID/CECOT)

Ponents:

Julià Manzanás (CEC/ACCID)

Sandra Climent (CEC/ACCID)

AUTORS I PONENTS

Acosta, Noelia	72
Alemaný, Fina	62
Amat, Oriol	18 , 60
Arimany-Serrat, Núria	16 , 18 , 24 , 44 , 50 , 52 , 54 , 62
Bastida, Ramon	34 , 70
Bautista, Rafael	60
Benito, Helena	62
Blanco, Marcelino	72
Boar, Andrei	60
Brachfield, Pere	24
Capella, Antonio	70
Capelles, Xavier	27
Carbonell, Xavier	72
Climent, Sandra	72
Coenders, Germà	16 , 52
Costa, Vânia	38
Durán, Santiago	14
Fabregat, Jordi	66
Farreras, M. Àngels	16 , 52

Galiana, Jorge	46
Gallizo, José Luis	41
Gómez, Juan José	44
Linares, Salvador	16
Lizanda, José Manuel	72
Lloret, Pilar	18
López, Francisco	46
Loureiro, Paula	38
Manzanas, Julià	72
Marimon, Frederic	34
Martí, Albert	34
Martí Pidelaserra, Jordi	70
Masferrer, Daniel	70
Mastrantonio, Paola	46
Miró, Joan	62
Molina, Horacio	60
Moreno, Agustín	66
Moreno, Jordi	42
Morera, Pilar	62
Muñiz, Lluís	70
Murano, David	67
Parrondo, Luz	58

Puerto, Elena	<u>46</u>
Quesado, Patrícia	<u>36</u>
Rabaseda, Joaquim	<u>21</u>
Rocafort, Alfredo	<u>46</u>
Rosanas, Josep Maria	<u>30</u>
Rondós, Elena	<u>21</u>
Rua, Susana	<u>36</u>
Sabata, Anna	<u>54</u>
Sánchez, Laura	<u>42</u>
Sánchez-Danés, Gemma	<u>70</u>
Saus, Elisabet	<u>52</u>
Sgorla, Andrey	<u>16, 50</u>
Silva, Maria de Lurdes	<u>38</u>
Urgell, Elia	<u>66</u>
Viladecans, Carme	<u>62</u>

PUNT DE TROBADA

per a la promoció de les millors pràctiques en
COMPTABILITAT I INFORMACIÓ FINANCERA

Compta amb més de 11.000 socis i més de 235 socis protectors, entre els quals hi ha col·legis professionals, universitats i escoles de negocis, associacions, cambres de comerç i corporacions, auditories, consultories, gestories, empreses i organitzacions.

ACCID

Associació
Catalana de
Comptabilitat i
Direcció

COMISSIONS DE TREBALL

- Agrupació de Professors de Comptabilitat i Control
- Comptabilitat de Cooperatives
- Comptabilitat de Gestió
- Comptabilitat (CEC)
- Comptabilitat i Fiscalitat
- Comptabilitat Pública
- Intangibles (CEC)
- Organització i Sistemes d'Informació (CEC)
- Responsabilitat Social (CEC)
- Valoració d'Empreses

SERVEIS

- Conferències
- Consultes tècniques gratuïtes
- Publicacions
 - Manuals, documents tècnics, i de recerca
 - Newsletter setmanal
 - Revista de Comptabilitat i Direcció
 - European Accounting Management Review
 - Lliurament gratuït o amb descompte de llibres
- Networking i xarxes socials
- Premis i ajuts a la recerca
- Congrés bianual i jornades

ACCID

Gal·la Placidia, 32 planta 4 Edifici Col·legi d'Economistes de Catalunya. 08006 Barcelona
Tel.: 93 416 16 04 extensió 2019. info@accid.org www.accid.org

Col·legis Fundadors:

 Col·legi d'Economistes de Catalunya
El primer col·legi professional de l'economia i de l'empresa

 Col·legi de Camerers, Jurists de Catalunya
EL CDBI-L361

Sponsors:

 A3 Software
grup Wollers Klüber

Suports Institucionals:

 Generalitat de Catalunya

 Diputació Barcelonès
xarxa de municipis

 Q.A. Qualitat
Certificació de sistemes de gestió de qualitat

CE Col·legi d'Economistes
de Catalunya
*Al servei dels professionals
de l'economia i de l'empresa*

Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya
=
EL C0L·L3G1

 **Generalitat
de Catalunya**

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 Ajuntament de
Barcelona

 **COL·LEGI OFICIAL
DE GESTORS
ADMINISTRATIU
DE CATALUNYA**

 Wolters Kluwer

 **Caixa
d'Enginyers**

 **Asociación Profesional
de Expertos Contables
y Tributarios de España**

 DATEV

 SINFOPAC
internacional

mazars

ACTIVA
auditoria & consultoria

 aurén

**Bové Montero
y Asociados**

cecot

 GRUP20
COMPTABILITAT I CONTROL DE GESTIÓ

 Crowe

ADN GRM
AUDIT

 APTICB
ASSOCIACIÓ PROFESSIONAL DE TÈCNICS
FISCALS DE CATALUNYA I BALEARS

 **BARCELONA
CENTRE FINANCER
EUROPEU**

 **Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA**

Món Empresarial

 OmniaScience

 upf.
**Barcelona
School of
Management**

 **WORLD
COMPLIANCE
ASSOCIATION**

ISBN: 978-84-126475-4-9
www.omniascience.com

 OmniaScience

ISBN 978-84-126475-4-9

9 788412 647549 >